

تحقق علم نافع، راهبردی بنیادین در اصلاح و اعتلای علمی کشور

بهرام اخوان کاظمی*

چکیده

پرسش پژوهش حاضر پیرامون مفهوم علم نافع است و این که منظور از علم و دانش متعارف، مقبول، و ممدوح در منابع اسلامی، چه علمی است و علم مزبور در آموزه‌های اسلامی و بویژه روایی دارای چه اختصاصات و ویژگی‌هایی است؟ و پژوهندگان دانش - اعم از معلمین و متعلمین - باید برخوردار از چه صفاتی باشند؟ بر همین مبنا و در پاسخ به سؤال مطروحه، نوشتار حاضر با هدف ترسیم الگویی اسلامی برای تبیین این علم که با وصف «نافع» و «خیر» در روایات اسلامی ذکر شده، به رشته تحریر در آمده است و نتایج چنین پژوهشی در بردارنده نوعی مهندسی تعلّم و تعلیم دانش در جامعه اسلامی در کلیه عرصه‌ها، اعم از حوزوی و دانشگاهی است و نگارنده بر این باور است که تحقق علم نافع، راهبردی بنیادین در اصلاح و اعتلای علمی کشور خواهد بود و علم پژوهی متعالی آن هم در کلیه عرصه‌ها - اعم از حوزه علوم انسانی و غیر انسانی -، منوط و مبتنی بر تحصیل علم نافع است.

کلیدواژه‌ها: روایات، علم نافع، عبودیت، تقوا، تعلیم و تعلّم، علوم انسانی، علم کاربردی، اصلاح، خیر.

* دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه شیراز